

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ז

הממונה על חידוני התנ"ך

איציק בן-אבי

מחברי השאלות

שלמה דנציגר, דורון קדוש

הוועדה הארצית

מרים בלומנטל, רחל בורובסקי, חננאל מלכה, שמואל עמרוסי, יעל רשלבך,

אביעד שלמה מוריה, אליאור בביאן, תהילה מטס, אייל מטס

© כל הזכויות שמורות

מדינת ישראל
משרד החינוך

דבר מנהל מינהל חברה ונוער

מר דני רוזנר

בחומר לחידון התנ"ך העולמי לשנה זו כלול גם פרק א של ספר משלי, אשר שני פסוקים המצויים בו עוסקים במטרת הלימוד בכלל ולימוד התנ"ך בפרט: "לְדַעַת חֶכְמָה וּמוֹסֵר, לְהַבִּין אֲמָרֵי בִּינָה"; "לְקַחַת מוֹסֵר הַשֵּׁכֶל, צָדֵק וּמִשְׁפָּט וּמִשְׁרִים". אין לחידוני התנ"ך מטרת טובות מאלה וכל המרבה ללמוד, ולא דווקא לקראת החידון, הרי זה משובח. עם זאת טוב לזכור את עצתו של רבי טרפון במשנה, במסכת אבות, "לא עליך המלאכה לגמור". אתה לומד לפי העניין והיכולת שלך, ולא כמו עבודה קבלנית; אך מן הצד האחר, "אין אתה בן חורין ליבטל ממנה" - אינך חופשי להימנע כליל מלימוד, בתנ"ך וגם בתחומי ידע אחרים.

החידון מתנהל השנה בסימן חמישים שנה לאיחודה של העיר ירושלים. לפני חמישים שנים זכינו לאחד את בירתנו הנצחית לאחר ניצחון גדול על אויבינו שהושג תוך שישה ימים בלבד. בזכותו של ההישג הזה, אנו יכולים היום ללכת ולהתפלל בכותל המערבי, לבקר בעירו של דוד המלך, בנחל הגיחון שם הומלך שלמה המלך, ובנקבת השילוח שחפר חזקיהו. בחמישים השנים האחרונות אנו זוכים לשוב ולחוש את האווירה המיוחדת והקדושה של עירנו ירושלים, ואנחנו נושאים תפילה שנזכה להמשיך ולטייל בסמטאותיה של ירושלים לעוד שנים רבות.

בסדר היום הציבורי שלנו מתנהל כבר כשנתיים לימוד יומי של התנ"ך, "מיזם 929", אשר במסגרתו נקרא פרק אחד ליום, ובתוך שלוש שנים תסתיים קריאת התנ"ך כולו. הלימוד מבסס את זהותנו הלאומית - דור המשך לעם שהעניק לעולם את הספר הנפוץ ביותר והמשפיע ביותר בהיסטוריה האנושית.

על הפסוק במגילת קהלת "אָדָם אֶחָד מְאֻלָּף מְצֵאתִי", אומרים במדרש: אלף נכנסים למקרא, מהם מגיעים מאה למשנה, עשרה לתלמוד, ורק אחד להוראה. במילים פשוטות: מתוך כל קבוצה של אלף - יש כאלה שילמדו רק את היסודות; עשירית מהם יעלו קומה; עוד עשירית יעלו עוד קומה; ורק אחד יגיע לפסגה, ליכולת להיות מורה לאחרים. הבסיס, המקרא, חייב להיות משותף לכולם. כולנו, תלמידים ובוגרים, חייבים להיות שם, במקום שבו נכנסים למקרא, ומשם לטפס לפי יכולותינו אל החידון הבית ספרי, אל המחוזי, אל הארצי, אל העולמי. שמחת המנצחים - בכל שלב, בכל רמה - היא שמחה אמתית, ועם זאת גאוותנו בלומדים כולם, כי בזכות לימודם כולנו מנצחים.

בברכה, דני רוזנר

מנהל מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי המסכם לנוער התשע"ז

תקנון החידון וסדריו

החידון, חלקיו ושלביו

החידון הארצי מורכב משני חידונים מקבילים: (1) חידון לנציגי ולנציגות החינוך הממלכתי (2) חידון לנציגי ולנציגות החינוך הממלכתי-דתי

כל אחד מהחידונים כולל שני חלקים: (1) מבחן מקדים בכתב (2) חידון פומבי, הנחלק לשלושה שלבים

הזוכים/ות ב-2 המקומות הראשונים בכל חידון - שניים מהחינוך הממלכתי, ושניים מהחינוך הממלכתי-דתי - יעפילו לשלב המקדים בכתב של חידון התנ"ך העולמי לנוער התשע"ז שיתקיים ביום העצמאות, וישתתפו במחנה החידון העולמי.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ז יעמוד בסימן 50 שנה לאיחוד ירושלים. הפסוק המרכז הוא: "ירושלם הבנויה פעיר שחברה לה יחדו". (תהילים קכב, ג)

המבחן המקדים - מבחן בכתב

1. בשלב הזה ישתתפו 12 המתמודדים והמתמודדות שהעפילו אליו מהחידון המחוזי.
2. המבחן בכתב יכול שני סוגי שאלונים: שאלון אחד ל-6 הנציגים/ות של החינוך הממלכתי, ושאלון אחד ל-6 הנציגים/ות של החינוך הממלכתי-דתי.
3. בשלב הזה אפשר לצבור עד 50 נקודות.

שאלות מילואים להכרעה

- נוסף על המבחן המוקדם ייערכו שני מבחנים קצרים, אשר תוצאותיהם יישמרו על ידי צוות השופטים והן ישמשו להכרעה בין המתמודדים/ות במקרה של שוויון בחידון הפומבי.
4. השימוש בשאלות ההכרעה ייעשה רק אם יהיה צורך בכך.
 5. על שאלות ההכרעה יענו המתמודדים/ות בתוך זמן קצוב של 2 דקות.
 6. המתמודדים/ות יענו על שאלות ההכרעה ביום המבחן הארצי בכתב.
 7. שאלות ההכרעה יקבעו מיהם המתמודדים והמתמודדות שיעפילו לשלב הבא.

החידון הפומבי

שני החידונים הפומביים - החידון לתלמידי ולתלמידות החינוך הממלכתי והחידון לתלמידי ולתלמידות החינוך הממלכתי-דתי - ייערכו בעת ובעונה אחת. כל חידון מורכב מ-3 שלבים: שלב א - שאלות בעקבות קטעי שירה; שלב ב - תשבצים; שלב ג - ראש בראש. בכל שלב יופנו תחילה השאלות לנציגי/ות החינוך הממלכתי, ומיד לאחר מכן יוצגו השאלות לנציגי/ות החינוך הממלכתי-דתי.

בשלב הראשון של החידון ישתתפו 6 נציגים/ות מהחינוך הממלכתי ו-6 נציגים/ות מהחינוך הממלכתי-דתי. החידון של כל אחד ממגזרי החינוך יתנהל כך: בתום השלב הראשון יעלו לשלב השני 4 המתמודדים/ות מכל מגזר, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר. בתום השלב השני יעלו לשלב השלישי שני מתמודדים/ות מכל מגזר, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר; 4 המתמודדים/ות האלה, 2 מהמגזר הממלכתי ו-2 מהמגזר הממלכתי-דתי, יעפילו לשלב המקדים בכתב של חידון התנ"ך העולמי לנוער התשע"ז. בתום השלב השלישי יוכרזו לכל מגזר חתן או כלת חידון התנ"ך הארצי, וכן הסגנים/ות שלהם. יש להדגיש כי על פי חוזר המנכ"ל לחידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ז - לא יתקבלו תשובות שאינן חלק מחומר הלימוד לחידון.

בחידון הפומבי, עד תום השלב השני, ניתן לצבור עד 30 נקודות. הנקודות האלה יצטרפו לנקודות שיצברו כל מתמודד ומתמודדת במבחן המקדים בכתב (עד 50 נקודות). סך הכול אפשר אם כן לצבור בחידון הארצי עד לתום השלב השני 80 נקודות.

שלב א - שאלות בעקבות קטעי שירה

1. בשלב הזה יוצגו 2 קטעי שירה. בתום כל מערכון יוצגו ל-6 מתמודדים/ות שאלות הקשורות לנושא הסרטון. לכל מתמודד ומתמודדת יופנו שתי שאלות.
2. תשובה נכונה ומלאה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות; סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה עד 10 נקודות.
3. 4 המתמודדים/ות מכל מגזר חינוכי, אלה שיזכו בניקוד המשוקלל הגבוה ביותר, יעפילו לשלב הבא.

שלב ב - תשבצים

בשלב הזה יוצג לכל מתמודד ומתמודדת תשבץ ובו 4 שאלות קצרות. המתמודדים ישיבו על 4 השאלות בתוך זמן קצוב של 45 שניות.

כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות. סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה עד 20 נקודות.

בשלב הזה אפשר לבקש רמזים - כל רמז שיינתן יגרע מהניקוד 2 נקודות. אם המתמודד או המתמודדת אינם יודעים את התשובה, הם יוכלו לבקש לעבור לשאלה הבאה ולחזור אחר כך לשאלה שלא השיבו עליה (במסגרת הזמן הקצוב). אם התשובה שגויה, המחשב יצבע באדום את אותיות התשובה, והמתמודד/ת לא יוכלו לחזור ולענות על השאלה.

1. אם המתמודד או המתמודדת לא ישיבו על שאלה, או ישיבו על שאלה תשובה שגויה - יו"ר חבר השופטים יאמר או תאמר את התשובה הנכונה בתום הזמן הקצוב.
2. אם המתמודד או המתמודדת יבחרו לבקש רמז, המחשב יחשוף את אחת מאותיות התשובה. לכל שאלה אפשר לבקש רמז אחד בלבד.
3. 2 המתמודדים/ות שיזכו בניקוד המצטבר הגבוה ביותר, יעפילו לשלב הבא.

שלב ג - ראש בראש

- לפני תחילת שלב הראש בראש, הניקוד של המתמודדים/ות יתאפס.
- בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין, 10 שאלות לכל מתמודד ומתמודדת. תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה **עד 20 נקודות**.
1. המנחה יציג/תציג שאלה לכל מתמודד ומתמודדת בתורם.
 2. המתמודדים יענו על השאלה שהוצגה בתוך מספר שניות.
 3. אם המתמודד/ת לא ידע או תדע להשיב על השאלה, הוא או היא לא יקבלו ניקוד והתור יעבור למתמודד/ת האחר/ת, שיקבל או תקבל שאלה חדשה.
 4. אם שלב ה"ראש בראש" לא יביא להכרעה - יימשך סבב השאלות, עד לקבלת הכרעה. כאשר אחד/ת המתמודדים לא ידע/תדע לענות על שאלה או יטעה/תטעה בתשובה – המתמודד או המתמודדת האחר/ת, שענה/ענתה נכון על השאלה בתורו, יוכרז כחתן או תוכרז ככלת החידון הארצי לנוער.
 5. אם סבב השאלות הנוספות לא יביא להכרעה, יוכתרו שני המתמודדים כחתן או כלת חידון התנ"ך.

שאלות הכרעה

אם ייווצר באחד משלבי החידון הפומבי מצב של שוויון בין מתמודדים ולא תהיה הכרעה בנוגע למעפילים לשלב שאחריו - ייעשה שימוש בשאלות הנוספות שנשאלו המתמודדים בשלב המבחן המוקדם (ראו לעיל).

סדר הצגת השאלות למתמודדים במהלך החידון

1. השאלות יוצגו לנבחנים לפי סדר ישיבתם.
2. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה - יכריז או תכריז יו"ר חבר השופטים על מספר הנקודות שיקבלו המתמודדים. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שם המתמודד/ת.
3. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית - ייוועץ או תיוועץ יו"ר חבר השופטים בחבריו/ה השופטים ויכריז או תכריז על מספר הנקודות שיקבלו המתמודדים. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שם המתמודד/ת.
4. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה – יכריז או תכריז יו"ר חבר השופטים שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים עם לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. על המתמודדים בעלי לקויות הלמידה להגיש להנהלת החידון אישור על כך מבית הספר, לפני תחילת החידון הארצי בכתב. על הנהלת החידון ליידע את השופטים ואת מנחה/ת החידון לגבי המתמודדים בעלי לקויות הלמידה ובעלי הצרכים המיוחדים.
2. בחידון בכתב - מתמודדים שאינם מסוגלים לקרוא או לכתוב, בשל לקויות למידה או בשל לקויות חושיות ופיזיות, יקבלו הקראה ו/או הכתבה בהתאם, ותוספת זמן של 10 דקות.
3. בחידון הפומבי - כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה/ת החידון.
4. בחידון הפומבי, בשלב הראשון - למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, יהיו שופט/ות החידון ומנחה/ת החידון רשאים להעניק עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.
5. בחידון הפומבי, בשלב השני - תינתן הארכת זמן של 15 שניות רק למתמודדים בעלי **לקויות חושיות ופיזיות** המקשות על הדיבור.
6. בחידון הפומבי, בשלב השלישי - לכל מתמודד ומתמודדת ניתן מראש זמן קצר לגיבוש תשובותיהם. למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, יהיו שופט/י החידון ומנחה/ת החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.

חבר השופטים

1. חבר השופטים/ות כולל את היו"ר ואת צוות השופטים והשופטות הממונה.
2. היו"ר אחראית לשיפוט, והוא או היא מכריז/ה על מספר הנקודות שקיבל/ה כל מתמודד/ת.
3. היו"ר מפקח/ת על רישום מספר הנקודות ועל סיכומן.
4. היו"ר מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
5. בעת הצורך, אם המתמודד או המתמודדת אינם משיבים תשובה מלאה – יציג/תציג היו"ר את התשובה המלאה. בהצגתן של חלק מהתשובות הוא או היא רשאים לכבד את חבריו/ה השופטים ואת המנחה.
6. בסיום החידון יורה/תורה היו"ר למנחה להכריז את שמותיהם של חתן החידון או של כלת החידון הארצי, ואת שמות הסגנים/ות.
7. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, בין שלב לשלב - **במהלך החידון בלבד**. לאחר החידון לא יקבלו השופטים ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות בנוגע לערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל/ת את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין/נה את המברכים ודואג/ת לסדר ההופעות האמנותיות.
3. מקריא/ה את השאלות.
4. מכריז/ה את שמו של כל מתמודד ומתמודדת לפני שמוצגת להם השאלה.
5. מכריז/ה את שמותיהם של העולים משלב לשלב, על פי הוראות יו"ר חבר השופטים.
6. מכריז את שמותיהם של חתן או של כלת חידון התנ"ך הארצי ואת שמות הסגנים, על פי ההוראות של יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. לפני החידון תיערך לכל המתמודדים קבלת פנים רשמית ובה יקבלו תעודות ותשורות.
2. המתמודדים - אחד/ת מכל מגזר חינוכי - אשר צברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר, יוכתרו כחתן או ככלת חידון התנ"ך הארצי, כל אחד/ת מהמגזר שלו/ה, וישתתפו בחידון המקדים בכתב של החידון העולמי.
3. מכל מגזר חינוכי - יוכתר או תוכתר סגן או סגנית אחד/ת אשר ישתתפו בחידון המקדים בכתב של החידון העולמי.

שלב א: בנושא ירושלים

Sean Pavone / shutterstock.com

בשלב הזה יוצגו לכל מתמודד ומתמודדת שתי שאלות בנושא ירושלים.

תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות.

תשובות מלאות על שתי השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-10 נקודות.

ממלכתי:

שאלה 1

לאחר חורבן ירושלים הוגלה העם ונותר בגולה עד שמלך מסוים החליט לאפשר ליהודים לשוב ליהודה ולהקים מחדש את בית המקדש: "מי בכם מקל עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה ויבן את בית ה' אלהי ישראל."

- א. מיהו המלך?
- ב. כיצד יש, לפי דבריו, לסייע לאנשים העולים לירושלים?

תשובות:

- א. המלך הוא כורש מלך פרס.
- ב. כורש ציווה לסייע לעולים בתרומות של כסף, זהב, רכוש ובהמות, ולתרום לבניית בית המקדש.
(תתקבל גם התשובה: להחזיר לירושלים את אוצר המקדש שבזז נבוכדנצר.)

ובשנת אחת לכוּרש מלך פרס לכלות דבר ה' מפי ירמיה העיר ה' את רוח כרש מלך פרס ויעבר קול בכל מלכותו וגם במקתב לאמר: כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה: מי בכם מקל עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה ויבן את בית ה' אלהי ישראל הוא האלהים אשר בירושלם: וכל הנשאר מקל המקמות אשר הוא גר שם ינשאוהו אנשי מקומו בכסף ובזהב וברכוש ובבהמה עם הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם: ויקומו ראשי האבות ליהודה ובנימן והפזנים והלויים לכל העיר האלהים את רוחו לעלות לבנות את בית ה' אשר בירושלם: וכל סביבתיים חזקו בידיהם בכלי כסף בזהב ברכוש ובבהמה ובמגדנות לבד על כל התנדב: (עזרא א, 1-6)

שאלה 2

ירושלים נזכרת לראשונה בתנ"ך בשמה בספר יהושע.

מלך ירושלים שמע על ברית שכרת יהושע עם אחד מעמי האזור, ולכן הוא החליט לצאת למלחמה נגדם וצירף אליו כמה מלכים נוספים: "עלו אלי ועזרני ונכה את [...] כי השלימה את יהושע ואת בני ישראל."

- א. מיהו העם שאתו כרת יהושע ברית?
- ב. מדוע נכרתה הברית הזאת למרות שה' אסר על יהושע לכרות ברית עם עמי הארץ?

תשובות:

- א. יהושע כרת ברית עם הגבעונים.
- ב. הברית נכרתה לאחר שהגבעונים הצליחו לרמות את יהושע ולשכנע אותו שהם אינם מעמי כנען, והם באו מארץ רחוקה.

וישבי גבעון שמעו את אשר עשה יהושע ליריחו ולעי: ויעשו גם הם בערמה וילכו ויצטרו ויקחו שקים בלים לחמוריהם ונאדות יין בלים ומבקעים ומצררים: ונעלות בלות ומטלאות ברגליהם ושלמות בלות עליהם וכל לחם צידם יבש היה נקדים: וילכו אל יהושע אל המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל איש ישראל מארץ רחוקה באנו ועתה כרתו לנו ברית: [...] ויעש להם יהושע שלום ויכרת להם ברית לחיותם וישבעו להם נשיאי העדה: (יהושע ט, 3-15)

ויהי כשמע אדני צדק מלך ירושלים כי לכד יהושע את העי ויחרמה כאשר עשה ליריחו ולמלכה כן עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי גבעון את ישראל ויהיו בקרבם: ויראו מאד כי עיר גדולה גבעון כאחת ערי הממלכה וכי היא גדולה מן העי וכל אנשיה גברים: וישלח אדני צדק מלך ירושלים אל הוהם מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש ואל דביר מלך עגלון לאמר: עלו אלי ועזרני ונכה את גבעון כי השלימה את יהושע ואת בני ישראל: (יהושע י, 1-4)

שאלה 3

איש אחד היה בדרכו לביתו שבהר אפרים, ומאחר שהשמש החלה לשקוע הוא חיפש מקום ללון בו. נערו הציע ללון בירושלים, שנקראה אז יבוס: "ויאמר הנער אל אדניו לכה נא ונסוּרה אל עיר היבוסִי הזאת ונלין בה."

- א. מדוע סירב האיש להצעת נערו ללון ביבוס?
- ב. באיזו עיר הוא בחר ללון בסופו של דבר?

תשובות:

- א. האיש סירב ללון ביבוס משום שזו הייתה עיר נוכרית.
- ב. הוא בחר ללון בעיר גבעה.

ולא אָבָה הָאִישׁ לָלוֹן וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹא עַד נֶחֱכַח יְבוּס הַיָּא יְרוּשָׁלַם וְעַמּוֹ צָמַד חֲמוּרִים חֲבוּשִׁים וּפִילְגָשׁוּ עַמּוֹ: הֵם עִם יְבוּס וְהַיּוֹם רַד מְאֹד וַיֹּאמֶר הַנֶּעֱר אֶל אֲדֹנָיו לְכֶה נָא וְנִסּוּרָה אֶל עִיר הַיְבוּסִי הַזֹּאת וְנָלִין בָּהּ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָיו לֹא נִסּוּר אֶל עִיר נְכָרִי אֲשֶׁר לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּה וְעִבְרָנוּ עַד גִּבְעָה: וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ לֶךְ וְנִקְרָבָה בְּאֶחָד הַמְּקוֹמוֹת וְלִנּוּ בַגִּבְעָה אוֹ בְרִמָּה: וַיַּעֲבְרוּ וַיֵּלְכוּ וַתָּבֹא לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ אֶצֶל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן: וַיִּסְרוּ שָׁם לְבוֹא לָלוֹן בַּגִּבְעָה וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּרַחוּב הָעִיר וַאִין אִישׁ מֵאַסָּף אוֹתָם הַבֵּיתָה לָלוֹן: (שופטים יט, 10-15)

שאלה 4

דוד כינס את כל העם כדי להעלות את ארון ה' לירושלים בריקודים ובמחולות: "וְדָוִד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׁחֲקִים לְפָנָיו ה' בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים וּבְכַנְרוֹת וּבְנִבְלִים וּבְתַפִּים [...]". בשלב מסוים נעצרה התהלכה החגיגית.

- א. מדוע נעצרה התהלכה החגיגית?
- ב. לאן הובא הארון במקום לירושלים?

תשובות:

- א. התהלכה נעצרה מאחר שעוזא מת כשאחז בארון האלוהים. דוד חשש מפני הימצאותו של הארון בירושלים.
- ב. הארון הובא לבית עובד אדום הגתי.

וְדָוִד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׁחֲקִים לְפָנָיו ה' בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים וּבְכַנְרוֹת וּבְנִבְלִים וּבְתַפִּים וּבְמִנְעֻנְעִים וּבְצִלְצְלִים: וַיָּבֹאוּ עַד גֵּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֲזָה אֶל אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֲז בֹּא כִּי שָׁמְטוּ הַבְּקָר: וַיִּחַר אַף ה' בְּעֲזָה וַיִּכְהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל הַשָּׁל וַיָּמַת שָׁם עִם אַרְוֹן הָאֱלֹהִים: וַיִּחַר לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ ה' פָּרַץ בְּעֲזָה וַיִּקְרָא לְמִקוֹם הַהוּא פָּרַץ עֲזָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיֵּרָא דָוִד אֶת ה' בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבֹא אֵלַי אַרְוֹן ה': וְלֹא אָבָה דָוִד לְהִסִּיר אֵלָיו אֶת אַרְוֹן ה' עַל עִיר דָוִד וַיִּטְהוּ דָוִד בֵּית עֶבֶד אָדָם הַגִּתִּי: וַיֵּשֶׁב אַרְוֹן ה' בֵּית עֶבֶד אָדָם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרַךְ ה' אֶת עֶבֶד אָדָם וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ: וַיַּגֵּד לְמִלְךָ דָוִד לֵאמֹר בָּרַךְ ה' אֶת בֵּית עֶבֶד אָדָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּעַבְדוֹ אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּלֶךְ דָוִד וַיַּעַל אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֶבֶד אָדָם עִיר דָוִד בְּשִׁמְחָה: (שמואל ב ו, 5-12)

שאלה 5

איש אחד עמד בשער העיר ירושלים והציע לאנשים שבאו למשפט אל המלך שהוא ישפוט ביניהם: "ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך למשפט [...] ויאמר אליו [...] ראה דבריך טובים ונלחים."

- א. מי האיש?
- ב. מה הייתה מטרתו כאשר הצדיק את כל הבאים למשפט בשער העיר?

תשובות:

- א. האיש הוא אבשלום.
- ב. הוא הצדיק את כל מי שבא אליו למשפט כדי "לגנוב" את לב האנשים וכדי להרחיב את מעגל התומכים שלו. כך ניסה אבשלום למרוד בדוד אביו ולתפוס את המלוכה במקומו.

והשפים אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך למשפט ויקרא אבשלום אליו ויאמר אי מזה עיר אפה ויאמר מאחד שבטי ישראל עבדך: ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונלחים ושמע אין לך מאת המלך: ויאמר אבשלום מי ישמני שפט בארץ ועלי לבוא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו: והיה בקרב איש להשתחוות לו ושלח את ידו והחזיק לו ונשק לו: ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר באו למשפט אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל: (שמואל ב טו, 2-6)

שאלה 6

בכל רחבי העיר ירושלים נשמעו קולותיו של אירוע חגיגי ומשמח שנערך בנחל גיחון: "וְהָעָם מְחַלְלִים בְּחַלְלִים וְשִׂמְחִים שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וְתִבְקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם." הקולות הגיעו למרחקים, עד שאדם ששמע אותם שאל: "מדוע קול הקריה הוֹמָה?"

- א. מהו האירוע שקולותיו נשמעו למרחקים?
- ב. מה הייתה תגובתם של האנשים כשגילו מהיכן הגיעו הקולות?

תשובות:

- א. האירוע הוא המלכתו של שלמה למלך על ישראל.
- ב. האנשים ששמעו את הקולות מרחוק – אדוניהו, יואב ושאר הקרואים – נבהלו כששמעו ששלמה הומלך למלך, והלכו איש לדרכו. (תתקבל גם התשובה: החזיקו בקרנות המזבח.)

וַיִּקַּח צְדוֹק הַכֹּהֵן אֶת קֶרֶן הַשֶּׁמֶן מִן הָאֵהָל וַיִּמָּשַׁח אֶת שְׁלֹמֹה וַיִּתְקַעוּ בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: וַיַּעֲלוּ כָּל הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְלִים בְּחַלְלִים וְשִׂמְחִים שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וְתִבְקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם: וַיִּשְׁמַע אֲדֹנֵיהוּ וְכָל הַקְּרָאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כְּלוּ לֵאמֹר וַיִּשְׁמַע יוֹאֵב אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מִדְּעַי קוֹל הַקְּרִיָּה הוֹמָה: עוֹדְנֵנוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתָר הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנֵיהוּ בֹא כִּי אִישׁ חָיִל אַתָּה וְטוֹב תְּבַשֵּׂר: וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לְאֲדֹנֵיהוּ אֲבָל אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד הַמְּלִיךְ אֶת שְׁלֹמֹה: [...]: וַיִּחַרְדּוּ וַיִּקְמוּ כָּל הַקְּרָאִים אֲשֶׁר לְאֲדֹנֵיהוּ וַיִּלְכוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ: וְאֲדֹנֵיהוּ יָרָא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיִּלֶּךְ וַיִּחַזַּק בְּקִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: (מלכים א א, 39-50)

ממלכת-דת:

שאלה 7

נביא מסוים קרא לבני העם: "העת לָכֶם אַתֶּם לְשֶׁבֶת בְּבִתְיֶכֶם סְפוּנִים וְהִבִּיתִי הַזֶּה חֶרֶב?"

א. מיהו הנביא?

ב. הנביא מתאר את המצוקות שבאות על העם מפני שבית המקדש לא הוקם מחדש. אילו מצוקות הוא מזכיר?

תשובות:

א. הנביא הוא חגי.

ב. המצוקות: הם זורעים הרבה וקוצרים מעט; אוכלים אך אינם שבעים; שותים אך לא כדי השתכרות; המלבושים אינם מחממים; המשכורת זעומה. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה)

וְהִי דָבָר ה' בְּיַד חֲגִי הַנְּבִיא לֵאמֹר. הַעֵת לָכֶם אַתֶּם לְשֶׁבֶת בְּבִתְיֶכֶם סְפוּנִים וְהִבִּיתִי הַזֶּה חֶרֶב. וְעַתָּה כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת שִׁימוּ לְבַבְכֶם עַל דַּרְכֵיכֶם. זָרְעֵתֶם הַרְבֵּה וְהִבֵּאתֶם מְעַט אֲכֹל וְאִין לְשֶׁבֶעַה שְׂתוּ וְאִין לְשֶׁכֶּרָה לְבוֹשׁ וְאִין לֶחֶם לֹו וְהִמְשַׁכְּרוּ מִשְׁתַּכְּרוּ אֶל צָרוֹר נְקֹוּב. (חגי א, ג-ו)

שאלה 8

המלך כורש זכה לכינוי "רועה" בפיו של אחד מנביאי ישראל: "האמר לכורש רעי וכל חפצי ישלם ולאמר לירושלם תבנה והיכל תנסד."

- א. מיהו הנביא שאמר את הדברים האלה?
ב. באילו דרכים יעזור ה' לכורש, לפי התיאור המובא בדברי הנביא?

תשובות:

- א. הנביא הוא ישעיהו.
ב. העזרה תינתן לכורש על ידי: ניצחון במלחמות ובמאבקים; פתיחת דלתות ושערים; יישור הדורים; הענקת אוצרות ומטמונים. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה)

האמר לכורש רעי וכל חפצי ישלם ולאמר לירושלם תבנה והיכל תנסד. כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו לרד לפניו גוים ומתני מלכים אפתח לפתח לפניו דלתים ושערים לא יסגרו. אני לפניך אלה ודורים אושר [אִישָׁר] דלתות נחושָה אֲשַׁבֵּר ובריחי ברזל אגדע. ונתתי לך אוצרות חֶשֶׁק ומטמני מסתרים למען תדע כי אני ה' הקורא בשמך אלהי ישראל. (ישעיהו מד, כח; מה, א-ז)

שאלה 9

אחד הנביאים מוכיח את ישראל על סחר בבני אדם: "על מִכְרָם בַּכֶּסֶף צְדִיק וְאָבִיוֹן בַּעֲבוּר נַעֲלִים."

א. מיהו הנביא?

ב. על אילו חטאים נוספים הוא מוכיח את העם בנבואה הזאת?

תשובות:

א. הנביא הוא עמוס.

ב. מעשים נוספים: דריכה על ראשי דלים; הטיית דרך ענווים; זימה וחטאי עריות; הטיית "בגדים חבולים" אצל כל מזבח; שתיית "יין ענושים" בבית אלוהיהם; השקיית הנזירים יין; מניעה מהנביאים להתנבא. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה)

השָׁאֲפִים עַל עֵפֶר אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דְּלִים וְדֶרֶךְ עֲנֹוִים יִטּוּ וְאִישׁ וְאָבִיו יִלְכוּ אֶל הַנְּעֵרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת שֵׁם קְדֹשִׁי. וְעַל בְּגָדִים חֲבֹלִים יִטּוּ אֶצֶל כָּל מִזְבֵּחַ וַיִּין עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם. [...] וַתִּשְׁקוּ אֶת הַנְּזִירִים יַיִן וְעַל הַנְּבִיאִים צִוִּיתֶם לֵאמֹר לֹא תִנְבְּאוּ. (עמוס ב, ז-יב)

שאלה 10

לנביא מסוים הובטח שה' יעזור לו בהתמודדות עם המתנכלים לו: "ואתה תאזר מתניך וקמת ודברת אליהם את כל אשר אנכי אצוּך [...] ונלחמו אליך ולא יוכלו לך."

א. מיהו הנביא?

ב. מיהן קבוצות המתנכלים לנביא, המוזכרות ב**נבואה הזאת**?

תשובות:

א. הנביא הוא ירמיהו.

ב. קבוצות המתנכלים לנביא: מלכי יהודה; שרי יהודה; כוהני יהודה; עם הארץ.
(כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה)

ואתה תאזר מתניך וקמת ודברת אליהם את כל אשר אנכי אצוּך אל תחת מפניהם פן אחתך לפניהם. ואני הנה נתתיך היזם לעיר מבצר ולעמוד ברזל ולחמות נחשת על כל הארץ למלכי יהודה לשריה לכהניה ולעם הארץ. ונלחמו אליך ולא יוכלו לך כי אתך אני נאם ה' להצילך.
(ירמיהו א, יז-יט)

שאלה 11

אחד הנביאים ממשיל את עם ישראל העובד עבודה זרה, לאישה הנוטשת את בעלה:
"וּפְקַדְתִּי עָלֶיךָ אֶת יְמֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם [...] וּתְלַךְ אַחֲרֵי מְאֻהָבֶיךָ וְאֶתִי שָׁכַחָה נְאֻם ה'."

א. מיהו הנביא?

ב. כיצד, על פי המשל בנבואה הזאת, יפעל האיש כדי להשיב את אשתו אליו?

תשובות:

א. הנביא הוא הושע.

ב. האיש יפתה את האישה; הוא יוליך אותה למדבר; הוא ידבר על ליבה; הוא ייתן לה כרמים; הוא יהפוך עמק עכור לפתח תקווה; הוא יסיר את שמות הבעלים מפיה; הוא יארש אותה לו לעולם. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה)

וּפְקַדְתִּי עָלֶיךָ אֶת יְמֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם וּתְעַד נִזְמָה וְחִלִּיתָה וּתְלַךְ אַחֲרֵי מְאֻהָבֶיךָ וְאֶתִי שָׁכַחָה נְאֻם ה'. לִכֵּן הִנֵּה אֲנִי מִפְתִּיחָה וְהִלְכִיתִיךָ הַמִּדְבָּר וְדַבַּרְתִּי עִלְיָהּ. וְנָתַתִּי לָהּ אֶת כַּרְמֵי מִשָּׁם וְאֶת עֵמֶק עֲכֹר לַפְתַּח תִּקְוָה וְעָנְתָה שָׁמָּה כִּימֵי נְעוּרֶיךָ וְכִיּוֹם עָלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. וְהִיָּה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ה' תִּקְרָאִי אִישִׁי וְלֹא תִקְרָאִי לִי עוֹד בְּעָלִי. וְהִסַּרְתִּי אֶת שְׁמוֹת הַבְּעָלִים מִפִּיךָ וְלֹא יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשֵׁמַם. [...] וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְּצִדֵק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְּאַמּוּנָה וְיָדַעְתָּ אֶת ה'. (הושע ב, טו-כא)

שאלה 12

נביא מסוים תיאר את הברית בין ה' לבין בית דוד והכוהנים: "כי כה אָמַר ה' לא יִכְרֹת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְלִכְהֻנֵּי הַלְוִיִּם לֹא יִכְרֹת אִישׁ מִלְּפָנַי מֵעֵלָה עוֹלָה וּמִקְטִיר מִנְחָה וְעֹשֶׂה זֶבַח כָּל הַיָּמִים."

א. מיהו הנביא?

ב. באיזה דימוי הוא משתמש כדי לתאר את הריבוי המובטח לבית דוד וללויים?

תשובות:

א. הנביא הוא ירמיהו.

ב. הדימוי: מספר צבא השמים וחול הים.

כי כה אָמַר ה' לא יִכְרֹת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְלִכְהֻנֵּי הַלְוִיִּם לֹא יִכְרֹת אִישׁ מִלְּפָנַי מֵעֵלָה עוֹלָה וּמִקְטִיר מִנְחָה וְעֹשֶׂה זֶבַח כָּל הַיָּמִים.... אֲשֶׁר לֹא יִסְפֹּר צָבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִמַּד חוֹל הַיָּם כִּן אֲרֻבָּה אֶת זֶרַע דָּוִד עַבְדֵי וְאֶת הַלְוִיִּם מִשְׁרָתִי אֶתִּי (ירמיהו לג, יז-כג)

שלב ב

תשבצים

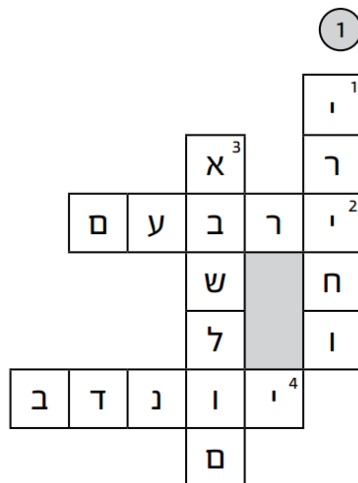

alefbet / Shutterstock.com ,8.12.16 ,ירושלים, רחוב יפו, הרכבת הקלה,

- בשלב הזה יוצג לכל מתמודד ומתמודדת תשבץ ובו 4 שאלות קצרות.**
- בכל שאלה - תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות.**
- בשלב הזה אפשר לצבור עד 20 נקודות.**
- כל רמז שיינתן יגרע מניקוד השאלה 2 נקודות.**
- הזמן המוקצה: 45 שניות.**

ממלכתי:

תשבץ 1:

1. (מאונך) על העיר הזאת נאמר: "סִגְרַת וּמִסְגְּרַת [...] אין יוצא ואין בא". (5)

התשובה: יריחו

יריחו סִגְרַת וּמִסְגְּרַת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא: (יהושע ו, 1)

2. (מאוזן) ידו יבשה לאחר שהורה לתפוס את איש האלוהים. (5)

התשובה: ירבעם

וְיִהִי כִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת דְּבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית אֵל וַיִּשְׁלַח יִרְבְּעָם אֶת יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר תִּפְּשֶׁהוּ וְתִיבֹשׂ יָדוֹ אֲשֶׁר שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכַל לְהִשְׁיבָה אֵלָיו: (מלכים א יג, 4)

3. (מאונך) היו לו "שְׁלוֹשָׁה בָּנִים וּבַת אַחַת", והוא קרא לבתו בשמה של אחותו. (6)

התשובה: אבשלום

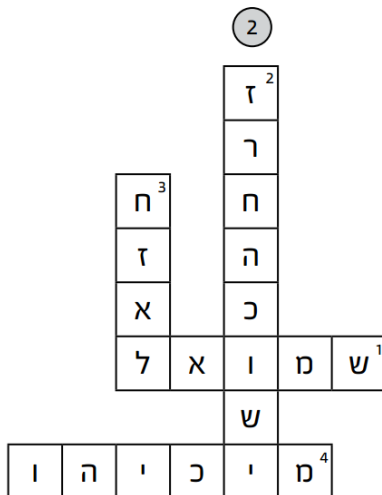
וְיִהִי אַחֲרָי כֵּן וְלֹאֲבָשָׁלוֹם בֶּן דָּוִד אַחֹת יָפָה וְשָׁמָּה תָּמַר וַיֶּאֱהָבָהּ אֲמִנוֹן בֶּן דָּוִד: (שמואל ב יג, 1) וַיִּזְלְדוּ לְאֲבָשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה בָּנִים וּבַת אַחַת וְשָׁמָּה תָּמַר [...]: (שמואל ב יד, 27)

4. (מאוזן) צאצאיו של האיש הזה סירבו להצעת הנביא כדי לקיים את מצוות אביהם, והפכו בכך לסמל ולמופת. (5)

התשובה: יונדב

וְאֶתֵּן לִפְנֵי בְּנֵי בֵּית הַרְכָּבִים גְּבַעִים מְלֵאִים יַיִן וְכֹסוֹת וְאָמַר אֲלֵיהֶם שְׁתּוּ יַיִן: וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה יַיִן כִּי יוֹנְדָב בֶּן רַכָּב אֲבִינוֹ צָוָה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ יַיִן אֶתֶם וּבְנֵיכֶם עַד עוֹלָם: (ירמיה לה, 5-6)

תשבץ 2:

1. (מאוזן) הוא תואר במילים: "איש זקן עלה והוא עטה מעיל". (5)

התשובה: שמואל

ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עטה מעיל וידע שאול כי שמואל הוא ויקד אפים ארצה וישתחו: (שמואל א כח, 14)

2. (מאונך) מלך זר שיצא למלחמה ביהודה "בחיל אלף אלפים" והגיע עד מרשה. (3, 5)

התשובה: זרח הכושי

ויצא אליהם זרח הכושי בחיל אלף אלפים ומרכבות שלש מאות ויבא עד מרשה: (דברי הימים ב יד, 8)

3. (מאונך) הביא לנביא מנחה שבה היה "כל טוב דמשק", והתבשר שהוא עתיד למלוך. (4)

התשובה: חזאל

וילך חזאל לקראתו ויקח מנחה בידו וכל טוב דמשק משא ארבעים גמל ויבא ויעמד לפניו [...]: [...] ויאמר אלישע הראני ה' אתך מלך על ארם: (מלכים ב ח, 9-13)

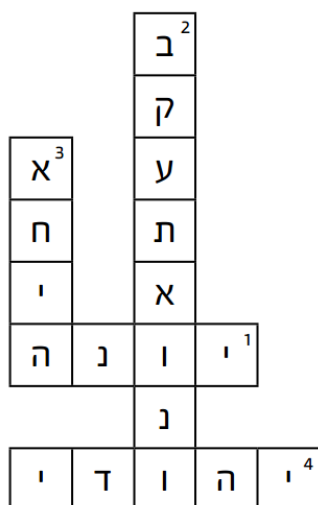
4. (מאוזן) נביא שראה בחזונו את כל ישראל "נפצים אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה". (6)

התשובה: מיכיהו

ויבוא אל המלך ויאמר המלך אליו מיכיהו הנלך אל רמת גלעד למלחמה אם נחדל ויאמר אליו עלה והצלח ונתן ה' ביד המלך: [...] ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישובו איש לביתו בשלום: (מלכים א כב, 15-17)

תשבץ 3:

3

1. (מאוזן) העיד על עצמו: "עברי אנכי ואת ה' אלהי השמים אני ירא." (4)

התשובה: יונה

ויאמר אליהם עברי אנכי ואת ה' אלהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה: (יונה א, 9)

2. (מאונך) שם ביקשו סנבלט וגשם להיפגש עם נחמיה במילים: "לכה ונועדה יחדו". (4, 4)

התשובה: בקעת אונו (אם התשובה תהיה "כפירים", יש לבקש מהמתמודד/ת לדייק בתשובה על פי אותיות התשבץ).

וישלח סנבלט וגשם אלי לאמר לכה ונועדה יחדו בכפירים בבקעת אונו והמה חשבים לעשות לי רעה: (נחמיה ו, 2)

3. (מאונך) קרע שמלה חדשה ל"שנים עשר קרעים" כמעשה סמלי. (4)

התשובה: אחיה

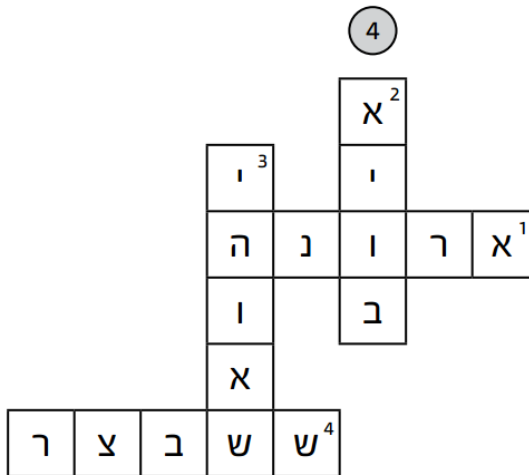
ויתפש אחיה בשלמה החדשה אשר עליו ויקרעה שנים עשר קרעים: ויאמר לירבעם קח לך עשרה קרעים כי כה אמר ה' אלהי ישראל הנני קרע את הממלכה מיד שלמה ונתתי לך את עשרה השבטים: (מלכים א יא, 30-31)

4. (מאוזן) קרא את מגילת ירמיהו באוזני המלך יהויקים, עד שכל המגילה הושלכה אל האש. (5)

התשובה: יהודי

וישלח המלך את יהודי לקחת את המגלה ויקחה מלשכת אלישמע הספר ויקראה יהודי באזני המלך ובאזני כל השרים העמדים מעל המלך: [...] ויהי פקרוא יהודי שלש דלתות וארבעה יקרעה בתער הספר והשלה אל האש אשר אל האח עד תם כל המגלה על האש אשר על האח: (ירמיה לו, 21-23)

תשבץ 4:

1. (מאוזן) ממנו קנה דוד גורן כדי לעצור את מגפת הדבר שפשטה בעם. (5)

התשובה: אַרְוֵנָה

ויאמר המלך אל אַרְוֵנָה לא כי קנו אַקְנָה מאותך במחיר ולא אעלה לה' אֱלֹהֵי עֲלוֹת חָנָם וַיִּקֶן דָּוִד אֶת הַגֶּרֶן וְאֶת הַבֶּקֶר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים: וַיִּבֶן שֵׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַה' וַיַּעַל עֲלוֹת וַיִּשְׁלַמִּים וַיַּעֲתֵר ה' לְאַרְץ וַתַּעֲצֵר הַמַּגָּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל: (שמואל ב כד, 24-25)

2. (מאונך) עליו נאמר: "לא חטא [...] ולא נתן תפלה לאלהים". (4)

התשובה: איוב

ויאמר ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מברך: בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלהים: (איוב א, 21-22)

3. (מאונך) מלך ישראל שדימה את עצמו ל"אַרְז אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן" כתגובה להצעת מלחמה. (5)

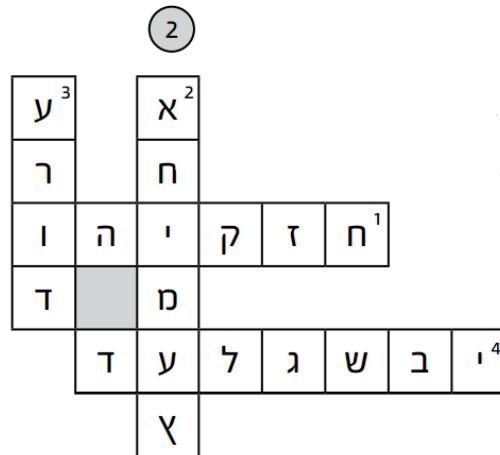
התשובה: יהואש

אז שלח אמציה מלאכים אל יהואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתראה פנים: וישלח יהואש מלך ישראל אל אמציהו מלך יהודה לאמר החום אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החום: (מלכים ב יד, 8-9)

4. (מאוזן) "הנשיא ליהודה" שקיבל מידי כורש מלך פרס את כלי בית ה'. (5)

התשובה: שִׁשְׁבַצַר

והמלך כורש הוציא את כלי בית ה' אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו: ויוציאם כורש מלך פרס על יד מתרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה: (עזרא א, 7-8)

1. (מאוזן) "וַיַּחַל אֶת פְּנֵי ה' וַיִּנָּחֵם ה' אֶל הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיהֶם" - מי המלך שחילה את פני ה' (6)?

התשובה: חזקיהו

וַיִּקְמוּ אַנְשֵׁים מִזְקֵנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ אֶל כָּל קְהַל הָעָם לֵאמֹר. מִיכָּה [מִיכָה] הַמִּוֹרָשִׁיתִי הִיא נִבְּא בִימֵי חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל כָּל עַם יְהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צִיּוֹן שְׂדֵה תַּחֲרֹשׁ וִירוּשָׁלַיִם עַיִים תִּהְיֶה וְהָר הַבַּיִת לְבָמוֹת יַעַר. הַקִּמְתָּ הַמִּתְּהוּ חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְכָל יְהוּדָה הֲלֹא יָרָא אֶת ה' וַיַּחַל אֶת פְּנֵי ה' וַיִּנָּחֵם ה' אֶל הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיהֶם וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ. (ירמיהו כו, יז-יט)

2. (מאונך) נשא לאשה את בשמת, בתו של שלמה המלך (6)

התשובה: אחימעץ

אחימעץ בנפתלי גם הוא לקח את בשמת בת שלמה לאשה. (מלכים א ד, טו)

3. (מאונך) בעל חיים ש"משפנותיו מלחה" (4)

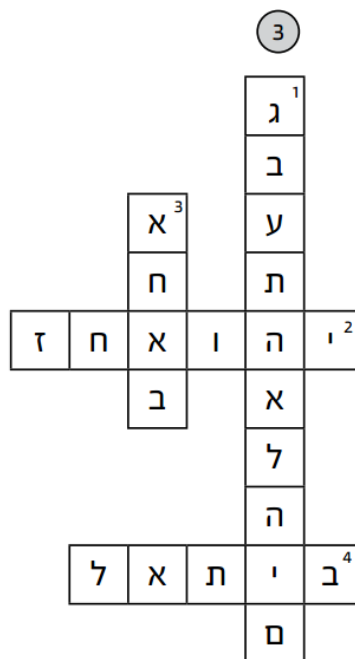
התשובה: ערוד (אם המתמודד/ת עונה: **פרא**, יצטרך או תצטרך לתקן על פי אותיות התשבץ)

מי שלח פרא חפשי ומסרות ערוד מי פתח: אשר שמתי ערבה ביתו ומשפנותיו מלחה. (איוב לט, ה-ו)

4. (מאוזן) "שנים עשר אלף איש מבני החיל" נשלחו להכות את תושביו של מקום מסוים לפי חרב. מהו המקום? (3, 4)

התשובה: יבש גלעד

וַיֹּאמְרוּ מִי אַחַד מִשְׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא עָלָה אֵלָּה אֶל ה' הַמְצִיפָה וְהִנֵּה לֹא בָא אִישׁ אֶל הַמַּחֲנֶה מִיְּבֵישׁ גִּלְעָד אֶל הַקְּהֵל. וַיִּתְּפֶקֶד הָעָם וְהִנֵּה אֵין שָׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי יְבֵשׁ גִּלְעָד. וַיִּשְׁלְחוּ שָׁם הָעֵדָה שָׁנַיִם עָשָׂר אֲלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הַחֵיַל וַיִּצְווּ אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהַכִּיתֶם אֶת יוֹשְׁבֵי יְבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי חֶרֶב וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף. (שופטים כא, ח-י)

1. (מאונך) על המקום הזה אומר שמואל לשאול "אשר שם נצבי פלשתים" (4, 6) (כתיב חסר)

התשובה: גבעת האלהים (אם המתמודד/ת עונה "גבע" - יש להפנות את תשומת לבו/ה למספר האותיות)

אחר כן תבוא גבעת האלהים אשר שם נצבי פלשתים ויהי כבאך שם העיר ופגעת חבל נביאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וקליל וכנור והמה מתנבאים. (שמואל א' י, ה)

2. (מאוזן) בימיו של איזה מלך נאמר: "וגם האשרה עמדה בשמרון"? (6)

התשובה: יהואחז

ויחל יהואחז את פני ה' וישמע אליו ה' כי ראה את לחץ ישראל כי לחץ אתם מלך ארם. ויתן ה' לישראל מושיע ויצאו מתחת יד ארם וישבו בני ישראל באהליהם כתמול שלשום. אך לא סרו מחטאות בית ירבעם אשר החטי [החטיא] את ישראל בה הלה וגם האשרה עמדה בשמרון. (מלכים ב' יג, ד-ו)

3. (מאונך) עליו נאמר "וימת לעת בוא השמש" (4)

התשובה: אחאב

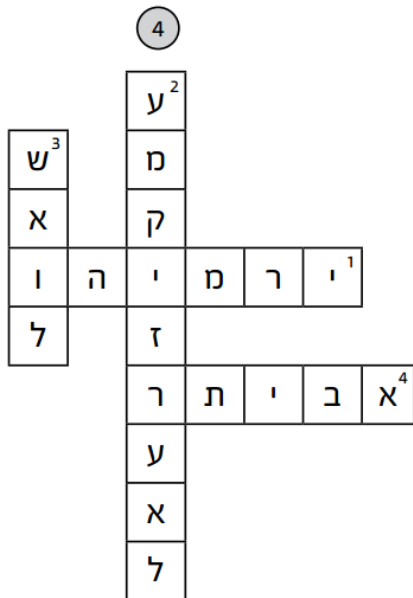
ותעל המלחמה ביזם ההוא ומלך ישראל היה מעמיד במרכבה נכח ארם עד הערב וימת לעת בוא השמש. (דברי הימים ב' יח, לד)

4. (מאוזן) מקום זה כונה "מקדש מלך" (2, 3)

התשובה: בית אל

ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא. (עמוס ז', יג)

תשבץ 8:

1. (מאוזן) בדבריו, ארץ ישראל מכונה "אַרְץ הַכַּרְמֶל"
(6)

התשובה: ירמיהו

וַאֲבִיא אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ הַכַּרְמֶל לֶאֱכֹל פְּרִיָּה וְטוֹבָה
וּתְבֹאוּ וּתְטַמְאוּ אֶת אֶרְצִי וְנַחֲלֹתַי שְׁמַתֶּם לְתוֹעֵבָה
(ירמיהו ב, ז)

2. (מאונך) לפי דברי הנביא, במקום הזה תישבר "קִשְׁת יִשְׂרָאֵל" (3, 6)

התשובה: עמק יזרעאל

וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא וְשִׁבְרֹתַי אֶת קִשְׁת יִשְׂרָאֵל בְּעַמְק יִזְרְעֵאל (הושע א, ה)

3. (מאונך) נשבע בשם ה' כך: "חִי ה' הַמוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל" (4)

התשובה: שאול

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל גִּשּׁוּ הַלֵּם כֹּל פְּנוֹת הָעָם וְדַעוּ וּרְאוּ בְמָה הִיְתָה הַחֲטָאת הַזֹּאת הַיּוֹם. כִּי
חִי ה' הַמוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם יִשְׁנֹוּ בַּיּוֹנְתָן בְּנֵי כִי מוֹת יָמוּת וְאִין עֲנָהוּ מִכָּל הָעָם
(שמואל א יד, לח-לט)

4. (מאוזן) אדם זה כונה "אִישׁ מְוֹת" על ידי מלך (5)

התשובה: אביתר

וְלֹאֲבִיתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנֵתת לִי עַל שְׂדֵיךָ כִּי אִישׁ מְוֹת אָתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא
אָמִיתְךָ כִּי נִשְׂאת אֶת אֲרוֹן אֲדֹנָי ה' לִפְנֵי דָוִד אָבִי וְכִי הִתְעַנִּית בְּכָל אֲשֶׁר הִתְעַנָּה אָבִי
(מלכים א ב, כו)

שלב ג

ראש בראש

גשר המיתרים, ירושלים, 20.11.16, rasika108 / Shutterstock.com

- בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין.**
- 10 שאלות לכל מתמודד ומתמודדת.**
- לפני תחילת השלב – הניקוד יתאפס.**
- בכל שאלה - תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות.**
- סך הכול ניתן לצבור בשלב הזה עד 20 נקודות.**
- בסיום השלב - אם לא תהיה הכרעה, יישאלו שאלות עד להכרעה.**
- כל צמד שאלות הוא סיבוב אחד של שאלות לשני מתמודדים/ות.**
- הזמן למענה: מיידי**

ראש בראש: ממלכתי

צמד 1: תשועת ירושלים

1. מי אמר: "בַּיָּמִים הָהֵם תִּנְשָׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם תִּשְׁכּוֹן לְבֶטַח וְזֶה אֲשֶׁר יִקְרָא לָהּ ה' צְדָקָנוּ?"

התשובה: ירמיה

בַּיָּמִים הָהֵם תִּנְשָׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם תִּשְׁכּוֹן לְבֶטַח וְזֶה אֲשֶׁר יִקְרָא לָהּ ה' צְדָקָנוּ: (ירמיה לג, 16)

2. מי אמר: "כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֵרֵי וּפְלִיטָה מֵהָרַץ קִנְיָת ה' צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹאת?"

התשובה: ישעיה

כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֵרֵי וּפְלִיטָה מֵהָרַץ קִנְיָת ה' צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹאת: (מלכים ב יט, 31)

צמד 2: בנייה ביהודה ובירושלים

1. מי אמר: "אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יִצְלִיחַ לָנוּ וְאַנְחָנוּ עֲבָדָיו נְקוּם וּבְנִינוּ?"

התשובה: נחמיה

וְאֲשִׁיב אוֹתָם דָּבָר וְאוֹמֵר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יִצְלִיחַ לָנוּ וְאַנְחָנוּ עֲבָדָיו נְקוּם וּבְנִינוּ וְלָכֶם אֵין חֶלֶק וְצְדָקָה וְזִכְרוֹן בִּירוּשָׁלַם: (נחמיה ב, 20)

2. מִיֵּהוּ הַמֶּלֶךְ שֶׁאֵמַר לַעֲמִ: "נִבְנֶה אֶת הָעָרִים הָאֵלֶּה וְנִסָּב חוֹמָה וּמִגְדָּלִים דְּלַתִּים וּבְרִיחִים עוֹדְנוּ הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ?"

התשובה: אסא מלך יהודה

וַיֹּאמֶר לַיהוָה נִבְנֶה אֶת הָעָרִים הָאֵלֶּה וְנִסָּב חוֹמָה וּמִגְדָּלִים דְּלַתִּים וּבְרִיחִים עוֹדְנוּ הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ כִּי דְרָשְׁנוּ אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ דְרָשְׁנוּ וַיִּנַּח לָנוּ מִסָּבִיב וַיִּבְנוּ וַיִּצְלִיחוּ: (דברי הימים ב יד, 6)

צמד 3: מצווה וקיומה

1. הציווי: "אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר." מי הואשם שעבר על הציווי הזה, במילים "ברך [...] אלהים ומלך"?

התשובה: נבות היזרעאלי

אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר: (שמות כב, 27)

ויבאו שני האנשים בני בליעל וישבו נגדו ויעדהו אנשי הבליעל את נבות נגד העם לאמר ברך נבות אלהים ומלך ויצאהו מחוץ לעיר ויסקלהו באבנים וימת: (מלכים א כא, 13)

2. הציווי: "אל תפנו אל האבת ואל הידענים אל תבקשו לטמאה בהם." מיהו המנהיג ש"הסיר האבות ואת הידענים מהארץ"?

התשובה: שאול

אל תפנו אל האבת ואל הידענים אל תבקשו לטמאה בהם אני ה' אלהיכם: (ויקרא יט, 31)
ושמואל מת ויספדו לו כל ישראל ויקברהו ברמה ובעירו ושאל הסיר האבות ואת הידענים מהארץ: (שמואל א כח, 3)

צמד 4: חזק ואמץ

1. מי הנביא שאמר: "איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק"?

התשובה: ישעיה

איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק: (ישעיה מא, 6)

2. מי המנהיג שאמר מילות עידוד לפני מלחמה: "חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלהינו"?

התשובה: יואב בן צרויה

וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל בחורי ישראל ויערף לקראת ארם: ואת יתר העם נתן ביד אבשי אחיו ויערף לקראת בני עמון: ויאמר אם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך והלכתי להושיע לה: חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלהינו וה' יעשה הטוב בעיניו: (שמואל ב י, 9-12)

צמד 5: נפש חיה למינה

1. על איזה בעל חיים נאמר: "ירתיים כסיר מצולה ים ישים כמרקקה?"

התשובה: לוייתן

תמשך לניתן בנסקה ובחבל תשקיע לשנו: [...]: תחתיו חדודי חרש ירפד חרוץ עלי טיט: ירתיים כסיר מצולה ים ישים כמרקקה: (איוב מ, 25; מא, 22-23)

2. על איזה בעל חיים נאמר: "ברעש ורגז יגמא ארץ ולא יאמין כי קול שופר?"

התשובה: סוס

התתן לסוס גבורה [...]: התרעישנו כארבה הוד נחרו אימה: [...]: ברעש ורגז יגמא ארץ ולא יאמין כי קול שופר: (איוב לט, 19-24)

צמד 6: דמויות תנ"כיות בדברי הנביאים

1. את מי מתאר הנביא כך: "יעבד [...] באשה ובאשה שמר"?

התשובה: יעקב (יתקבל גם: ישראל)

ויברח יעקב שדה ארם ויעבד ישראל באשה ובאשה שמר: ובנביא העלה ה' את ישראל ממצרים ובנביא נשמר: (הושע יב, 13-14)

2. את מי מתאר הנביא כך: "אחד קראתיו ואברכהו וארבהו"?

התשובה: אברהם (יתקבל גם: אברהם ושרה)

שמעו אלי רדפי צדק מבקשי ה' הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם: הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו: (ישעיה נא, 1-2)

צמד 7: הדור בלבוש

1. מי החזיק בתפקיד "שמר הבגדים"?

התשובה: שלם (בן תקוה) (יתקבל גם: חרחס / תקוה (בן חרחס) / אישה של חולדה הנביאה)

וַיִּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וְאַחִיקָם וְעַכְבֹּר וְשָׁפָן וְעִשָׂיָה אֶל חִלְדָּה הַנְּבִיאָה אֲשֶׁת שְׁלֵם בֶּן תִּקְוָה בֶּן חֲרָחִס שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַם בַּמִּשְׁנָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ: (מלכים ב כב, 14)

2. מי ציווה על האיש "אָשֶׁר על המְלַתְחָה" להוציא לבוש עבור קבוצת אנשים?

התשובה: יהוא

וַיִּשְׁלַח יְהוּא בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַיָּבֵאוּ כָּל עֲבָדֵי הַבַּעַל וְלֹא נִשְׂאָר אִישׁ אֲשֶׁר לֹא בָּא וַיָּבֵאוּ בֵּית הַבַּעַל וַיִּמְלֵא בֵּית הַבַּעַל פֶּה לְפִה: וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל הַמְּלַתְחָה הוֹצֵא לְבוּשׁ לְכָל עֲבָדֵי הַבַּעַל וַיֵּצֵא לָהֶם הַמְּלַבּוּשׁ: (מלכים ב' י, 21-22)

צמד 8: אדמה

1. מי השתמש בדימוי "כָּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטֵּל עַל הָאֲדָמָה" כדי לתאר ניצחון צבאי?

התשובה: חושי הארכי

וַיֹּאמֶר חוֹשֵׁי אֶתָּה יַדְעֵת אֶת אַבִּיךָ וְאֶת אֲנָשָׁיו כִּי גִבְרִים הָמָּה וּמְרֵי נָפֶשׁ הָמָּה כְּדָב שְׁכֹל בְּשָׂדֶה וְאַבִּיךָ אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא יֵלִין אֶת הָעָם: [...] כִּי יַעֲצֵתִי הָאֶסֶף יֹאסֹף עֲלֶיךָ כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֶּן וְעַד בָּאָר שָׁבַע כְּחֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לְרֹב וּפְנִיךָ הַלְכִים בְּקִרְבִּי: וּבֵאֵנוּ אֵלָיו בְּאַחַד הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנִחְנוּ עָלָיו כָּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטֵּל עַל הָאֲדָמָה וְלֹא נֹתֵר בּוֹ וּבְכָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ גַּם אֶחָד: (שמואל ב יז, 8, 11-12)

2. בימיו של איזה מלך נעשתה מלאכה "בְּמַעֲבַה הָאֲדָמָה"?

התשובה: בימי שלמה

וְאֶת הַסִּירוֹת וְאֶת הַיַּעֲיִים וְאֶת הַמְּזַרְקוֹת וְאֶת כָּל הַפְּלִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית ה' נְחֹשֶׁת מִמֶּרֶט: בְּכֹפֶר הַיַּרְדֵּן יִצְקֶם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבַה הָאֲדָמָה בֵּין סְכוֹת וּבֵין צָרְתָן: וַיִּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת כָּל הַפְּלִים מִרַב מְאֹד מְאֹד לֹא נִחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת: (מלכים א ז, 45-47)

צמד 9: מקומות בדברי הנביאים

1. על איזה מקום אמר הנביא ששם "שְׁוֹרִים זָבְחוּ גַם מִזְבְּחוֹתֵם כְּגַלִּים עַל תְּלָמֵי שְׂדֵי"?

התשובה: גִּלְגַל (יתקבל גם: גִּלְעָד)

וְדַבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים וְאֶנְכִי סִזּוֹן הַרְבִּיתִי וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה: אִם גִּלְעָד אָנּוּ אַךְ שָׂא הָיָו בְּגִלְגַל שְׁוֹרִים זָבְחוּ גַם מִזְבְּחוֹתֵם כְּגַלִּים עַל תְּלָמֵי שְׂדֵי: (הושע יב, 11-12)

2. על איזה מקום אמר הנביא ששם "עוד תטעי כרמים [...] נטעו נטעים וחללו"?

התשובה: הרי שומרון (יתקבל גם: שומרון)

עוֹד אֶבְנֶה וְנִבְנִית בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדִי תַפִּיךָ וְיִצְאָת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים: עוֹד תַּטְעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרֶן נְטִעוּ נְטִעִים וְחָלְלוּ: (ירמיה לא, 3-4)

צמד 10: מקומות בירושלים

1. בירושלים נמצא מוזאון "יד ושם" להנצחת השואה. למי הבטיח הנביא "יד ושם"?

התשובה: לסריסים שישמרו את ברית ה' (יתקבל גם: לסריסים שישמרו את השבת)

אִם תִּינָתֵן הַתְּשׁוּבָה: "לְמִי שִׁישְׁמֹר אֶת בְּרִית ה', " יֵשׁ לְבַקֵּשׁ לְדִיִּיק - לְצִיִּין מִיָּהֵם הָאֲנָשִׁים ("סריסים").

כִּי כֹה אָמַר ה' לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שְׁבֻתוֹתַי וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר חִפְצָתִי וּמְחַזְקֵי בְּרִיתִי: וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֵּן לוֹ [...]: (ישעיה נ, 4-5)

2. ירושלים שיערים רבים לה. באיזה אירוע התקיימו תהלוכות ב"שער האשפת"?

התשובה: בחנוכת חומת ירושלים, בימי נחמיה

וּבְחִנְכַת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם בִּקְשׁוּ אֶת הַלְוִיִּם מִכָּל מְקוֹמֹתָם לְהִבְיֵאֵם לִירוּשָׁלַם לַעֲשׂוֹת חֲנֻכָּה וְשִׁמְחָה וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר מְצִלְתִּים נְבָלִים וּבְכַנְרֹת: [...]: וְאַעֲלֶה אֶת שָׂרֵי יְהוּדָה מֵעַל לְחוֹמָה וְאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת וְתִהְלַכְתָּ לְיָמִין מֵעַל לְחוֹמָה לְשַׁעַר הָאֲשָׁפַת: (נחמיה יב, 27, 30-31)

הערה: לא יתקבלו התשובות "בבניית חומת ירושלים" או "בסיורו של נחמיה בירושלים החרבה", למרות שגם בסיפורים האלה מוזכר שער האשפות.

ראש בראש: ממלכת-דתי

צמד 1: מים בששון...

1. מי ניבא: "אזליכם אל נחלי מים"?

התשובה: ירמיהו

בבכי יבאו ובתחנונים אובילים אזליכם אל נחלי מים בדרך ישר לא יקשלו בה פי הייתי לישראל
לאב ואפרים בכרי הוא. (ירמיהו לא, ח)

2. מי ניבא: "אשים במדבר דרך בישמון נהרות"?

התשובה: ישעיהו

הנני עשה חדשה עתה תצמח הלוא תדעוה אף אשים במדבר דרך בישמון נהרות. (ישעיהו
מג, יט)

צמד 2: עד מאה ועשרים!

1. מיהו האיש שבמותו היה "שבע ימים עשר וכבוד"?

התשובה: דויד

ידויד בן ישי מלך על כל ישראל. והימים אשר מלך על ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע
שנים ובירושלם מלך שלשים ושלוש. וימת בשיבה טובה שבע ימים עשר וכבוד וימלך שלמה
בנו תחתיו. (דברי הימים א כט, כו-כח)

2. נאמר לו שהוא ימות וייקבר "בשיבה טובה". מיהו האיש?

התשובה: אברם (יתקבל גם: אברהם)

ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות
שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול. ואתה תבוא אל אבתיך
בשלום תקבר בשיבה טובה. (בראשית טו, יג-טו)

צמד 3: מצרים

1. לפי דברי עמוס, איזו רעה שילח ה' בישראל "בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם"?

התשובה: דָּבָר

שְׁלַחְתִּי בְכֶם דָּבָר בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם הַרְגָתִי בְחָרֵב בְּחֹרֵיכֶם עִם שְׁבִי סוּסֵיכֶם וְאַעֲלֶה בְּאֵשׁ מַחֲנֵיכֶם וּבְאַפְכֶם וְלֹא שָׁבַתֶם עֲדֵי נְאֻם ה'. (עמוס ד, י)

2. לפי דברי הושע, איזה דָּבָר מִזֶּן מוֹבִיל אֶפְרַיִם לַמִּצְרַיִם?

התשובה: שֶׁמֶן

אֶפְרַיִם רָעָה רוּחַ וְרֹדֶף קִדְּיִם כֹּל הַיּוֹם קָזַב וְשָׁד יִרְבֶּה וּבְרִית עִם אֲשׁוּר יִכְרַתוּ וְשֶׁמֶן לַמִּצְרַיִם יוֹבֵל. (הושע יב, ב)

צמד 4: מנהיגים

1. מִלֶּכְךָ זֶה זָכָה לַתּוֹאֵר "אִישׁ הָאֱלֹהִים".

התשובה: דָּוִד הַמֶּלֶךְ

וְרֹאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שְׂרָבְיָה וְיִשׁוּע בֶן קַדְמִיָּאל וְאַחִיהֶם לְנִגְדָם לְהַלֵּל לַהוֹדוֹת בְּמִצְוֹת דָּוִד אִישׁ הָאֱלֹהִים מִשְׁמֵר לְעֵמֶת מִשְׁמֵר. (נחמיה יב, כד)

וְאַחִיו שְׁמַעְיָה וְעִזְרָאֵל מְלֵלִי גִלְלִי מְעִי נְתַנְאֵל וַיהוּדָה חֲנַנִי בְּכָלִי שִׁיר דָּוִד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעִזְרָא הַסּוֹפֵר לַפְּנִיָּהֶם. (נחמיה יב, לו)

2. אָדָם זֶה יוֹעֵד לֵהִיּוֹת "נָגִיד בְּאַחִיו".

התשובה: אַבְיָה

וַיַּעֲמֵד לְרֹאשׁ רְחֻבָעָם אֶת אַבְיָה בֶן מַעֲכָה לְנָגִיד בְּאַחִיו כִּי לְהַמְלִיכוֹ. (דברי הימים ב יא, כב)

צמד 5: מלכים ושרים

1. "ויכנעו שרי ישראל והמלך". מיהו המלך?

התשובה: רחבעם

ושמעיה הנביא בא אל רחבעם ושרי יהודה אשר נאספו אל ירושלם מפני שישק ויאמר להם כה אמר ה' אתם עזבתם אתי ואף אני עזבתי אתכם ביד שישק. ויכנעו שרי ישראל והמלך ויאמרו צדיק ה'. (דברי הימים ב יב, ה-ו)

2. מלך ששריו כונו "שרי המלך הגברים". מיהו המלך?

התשובה: ארתחשסתא

וזה פרשגן הנשטון אשר נתן המלך ארתחשסתא לעזרא הכהן הספר ספר דברי מצות ה' וחקיו על ישראל: [...] ועלי הטה חסד לפני המלך ויועציו ולכל שרי המלך הגברים ואני התחזקתי כי ה' אלהי עלי ואקבצה מישראל ראשים לעלות עמי. (עזרא ז, יא; כח)

צמד 6: אירועים

1. "ויזבחו ביום ההוא זבחים גדולים" – מה היה האירוע?

התשובה: חנוכת חומת ירושלים

ובחנפת חומת ירושלם בקשו את הלוים מכל מקומותם להביאם לירושלם לעשת חנכה ושמחה ובתודות ובשיר מצלתיים נבלים ובכנרות. [...] ויזבחו ביום ההוא זבחים גדולים וישמחו כי האלהים שמחם שמחה גדולה וגם הנשים והילדים שמחו ותשמע שמחת ירושלם מרחוק. (נחמיה יב, כז; מג)

2. "ויאכלו וישתו לפני ה' ביום ההוא בשמחה גדולה" – מה היה האירוע?

התשובה: המלכת שלמה (יתקבל גם: ההמלכה השנייה של שלמה)

ויאכלו וישתו לפני ה' ביום ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן דויד וימשחו לה' לנגיד ולצדוק לכהן. (דברי הימים א כט, כב)

צמד 7: מלכים ומקומות

1. מהו שם המקום שבו הוכה יואש מלך יהודה?

התשובה: בית מלא היורד סלא. (גם תשובה חלקית תתקבל).

וְיָתֵר דְּבָרֵי יוֹאָשׁ וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה. וַיִּקְמוּ עַבְדָּיו וַיִּקְשְׁרוּ קֶשֶׁר וַיָּכּוּ אֶת יוֹאָשׁ בֵּית מְלֶאכֶי הַיּוֹרֵד סְלָא. (מלכים ב יב, כ-כא)

2. מהו שם המקום שבו הוכה אחזיה מלך יהודה?

התשובה: מעלה גור אשר את יבלעם. (גם תשובה חלקית תתקבל. התשובה "מגידו" לא תתקבל; במקרה כזה יש לבקש מהמתמודד/ת לדייק יותר.)

וְאַחֲזִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה רָאָה וַיִּנָּס דֶּרֶךְ בֵּית הַגֶּן וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו יְהוֹאָשׁ וַיֹּאמֶר גַּם אַתָּה הִכָּהוּ אֶל הַמְּרַכְבָּה בְּמַעְלֵה גוֹר אֲשֶׁר אֶת יַבְלָעָם וַיִּנָּס מִגְּדוֹ וַיָּמָת שָׁם. (מלכים ב ט, כז)

צמד 8: בנחלות השבטים...

1. "אפיק" היא עיר בתחומי נחלתו של שבט ...

התשובה: אשר

אֲשֶׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת יֹשְׁבֵי עֵכוֹ וְאֶת יוֹשְׁבֵי צִדּוֹן וְאֶת אַחֲלָב וְאֶת אַכְזִיב וְאֶת חֲלָבָה וְאֶת אֶפֶיק וְאֶת רְחֹב. (שופטים א, לא)

2. "בית הרן" היא עיר בתחומי נחלתו של שבט ...

התשובה: גד

וַיִּבְנוּ בְנֵי גָד אֶת דִּיבֶן וְאֶת עֵטְרֹת וְאֶת עֲרֵעֵר. וְאֶת עֵטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת יַעֲזָר וַיִּגְבְּהָהּ. וְאֶת בֵּית נַמְרָה וְאֶת בֵּית הָרָן עָרֵי מְבָצָר וְגִדְרֹת צֶאֱנָן. (במדבר לב, לד-לו)

צמד 9: אימהות של מלכים

1. זוהי העיר שממנה הגיעה אמו של עזריה מלך יהודה.

התשובה: ירושלים

בשנת עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה מלך יהודה. בן שש עשרה שנה היה במלכו וחמשים ושנים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו מירושלם. (מלכים ב טו, א-ב)

2. זוהי העיר שממנה הגיעה אמו של יהואש מלך יהודה.

התשובה: באר שבע

בן שבע שנים יהואש במלכו. בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע. (מלכים ב יב, א-ב)

צמד 10: השלמת פסוקים

1. השלימו: "התתן לסוס גבורה _____ _____ _____".

התשובה: התלביש צנארו רעמה

התתן לסוס גבורה התלביש צנארו רעמה. (איוב לט, יט)

2. השלימו: "התצוד ללביא טרף _____ _____ _____".

התשובה: וחיית כפירים תמלא

התצוד ללביא טרף וחיית כפירים תמלא. (איוב לח, לט)